Data publikacji: 20-03-2019

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX KADENCJA

Warszawa, dnia 20 marca 2019 r. **Druk nr 1119 S**

SPRAWOZDANIE

KOMISJI USTAWODAWCZEJ

o projekcie uchwały upamiętniającej profesora dra hab. Andrzeja Stelmachowskiego, Marszałka Senatu I kadencji w związku z 10. rocznicą śmierci przypadającą w roku uroczystych obchodów 30-lecia odrodzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (druk nr 1119)

Marszałek Senatu w dniu 8 marca 2019 r. skierował do Komisji Ustawodawczej projekt uchwały w celu rozpatrzenia go w pierwszym czytaniu.

Komisja na posiedzeniu w dniu 20 marca 2019 r. rozpatrzyła w pierwszym czytaniu przedstawiony przez wnioskodawców projekt uchwały, wprowadziła do niego poprawki i wnosi o przyjęcie przez Senat jednolitego, załączonego projektu uchwały upamiętniającej profesora Andrzeja Stelmachowskiego, Marszałka Senatu I kadencji w związku z 10. rocznicą śmierci oraz 30-leciem odrodzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

Przewodniczący Komisji
Ustawodawczej
(-) Stanisław Gogacz

projekt

U C H W A Ł A

S E N A T U R Z E C Z Y P O S P O L I T E J P O L S K I E J

z dnia

upamiętniająca profesora Andrzeja Stelmachowskiego, Marszałka Senatu I kadencji w związku z 10. rocznicą śmierci oraz 30-leciem odrodzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

6 kwietnia 2009 r. zmarł śp. Andrzej Stelmachowski, marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej I kadencji, minister edukacji narodowej w rządzie premiera śp. Jana Olszewskiego, pierwszy doradca prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej śp. Lecha Kaczyńskiego do spraw Polonii i Polaków za granicą, kawaler Orderu Orła Białego, współzałożyciel i wieloletni prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska", działacz opozycji niepodległościowej, bliski współpracownik kolejnych prymasów Polski kardynała Stefana Wyszyńskiego i kardynała Józefa Glempa oraz papieża Polaka, świętego Jana Pawła II, profesor nauk prawnych, nauczyciel akademicki, żołnierz Armii Krajowej i powstaniec warszawski, wielki Polak i patriota, wybitny polityk, oddany sprawom rodaków poza granicami.

Urodził się 28 stycznia 1925 r. w Poznaniu w rodzinie prawniczej. Wzrastał w atmosferze miłości i wielkiego szacunku do Polski Niepodległej. Tej idei, łączącej pokolenia Polaków zamieszkałych w kraju i na całym świecie, służył z determinacją i poświęceniem. Pozostał jej wierny do końca życia.

W okresie okupacji walczył w szeregach Armii Krajowej. Podziemną walkę z niemieckim okupantem łączył ze studiami prawniczymi na tajnym Uniwersytecie Warszawskim. Ukończył je dopiero po wojnie w 1947 r. na Uniwersytecie Poznańskim. Pracował jako asystent na Wydziale Prawa Uniwersytetu Poznańskiego (1947–1950) i na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego (1950–1962). W latach 1962–1969 był wykładowcą na Uniwersytecie Wrocławskim. W 1969 r. powrócił na Uniwersytet Warszawski. Od 1970 r. wykładał również w Akademii Teologii Katolickiej. Był także kierownikiem Zakładu Prawa Cywilnego Filii UW w Białymstoku. W 1962 r. został profesorem nadzwyczajnym, a w 1973 r. zwyczajnym. Specjalizował się w prawie cywilnym

i prawie rolnym. Jego dorobek naukowy to ponad 160 publikacji książkowych, rozpraw i artykułów.

Od 1975 r. uczestniczył w pracach Prymasowskiej Rady Budowy Kościołów jako jej członek. W 1980 r. został doradcą Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego w Gdańsku. Następnie służył ekspercką wiedzą Ośrodkowi Prac Społeczno–Zawodowych przy Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność". W 1981 r. został doradcą NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność". W okresie stanu wojennego pełnił funkcję doradcy działającej w podziemiu Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej NSZZ „Solidarność". W latach 1982–1985 przewodniczył Komitetowi Organizacyjnemu Fundacji Rolniczej. Był członkiem Komisji Episkopatu Polski „Iustitia et Pax" (1984–1989). Od 1987 r. do 1990 r. zajmował stanowisko prezesa warszawskiego Klubu Inteligencji Katolickiej, z którym związany był od 1972 r.

Profesor Andrzej Stelmachowski odegrał niezwykle ważną rolę w przygotowaniach Okrągłego Stołu jako jeden z głównych negocjatorów opozycji solidarnościowej i episkopatu Polski w rozmowach z władzami komunistycznymi. W grudniu 1988 r. został członkiem Komitetu Obywatelskiego przy Przewodniczącym NSZZ „Solidarność" Lechu Wałęsie. W wyborach czerwcowych w 1989 r. uzyskał mandat senatora, a następnie został pierwszym marszałkiem odrodzonego po latach komunistycznego zniewolenia Senatu. Był również członkiem Prezydium Obywatelskiego Klubu Parlamentarnego.

Od 1990 r. do 2008 r. sprawował zaszczytną funkcję prezesa Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" współdziałającego z odrodzonym Senatem Rzeczypospolitej Polskiej w wielkim, historycznym dziele odbudowania zaufania i nawiązania współpracy opartej na partnerstwie i dialogu z emigracją niepodległościową, Polakami za wschodnią granicą „zapomnianymi" przez pół wieku przez władze PRL, Polonią i Polakami w świecie. Jego autorytetowi, talentom dyplomatycznym, niespożytej energii, determinacji i konsekwencji zawdzięczamy to, że my, Polacy, niezależnie od tego, gdzie żyjemy, mamy świadomość siły więzi łączących nas w nieprzemijającą, wielką wartość – w narodową wspólnotę.

Uczestniczył w zasadniczej zmianie kierunków i priorytetów polskiej polityki zagranicznej doby transformacji ustrojowej Rzeczypospolitej Polskiej po 1989 r. jako jeden z jej głównych architektów.

Marszałek Senatu RP I kadencji Andrzej Stelmachowski przez całe swoje życie pozostał wierny dewizie „Bóg, Honor, Ojczyzna". Jako człowiek wielkiej odwagi i roztropności, doskonale rozumiał czym jest polska racja stanu. Dokonywał trudnych wyborów

politycznych zawsze w poczuciu odpowiedzialność za losy Narodu i Państwa. Jego postawę życiową charakteryzował głęboko chrześcijański stosunek do drugiego człowieka, szacunek dla jego ludzkiej godności, rzetelność, słowność, skromność i uczciwość.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej składa hołd osobie i dziełu pierwszego Marszałka odrodzonej Izby, który wywarł tak znaczący i pozytywny wpływ na bieg historii Narodu Polskiego jako wybitny mąż stanu, wielce zasłużony dla Ojczyzny i spraw publicznych. Czujemy się spadkobiercami spuścizny Senatu I kadencji i jego Marszałka oraz kontynuatorami misji sprawowania opieki nad Polonią i Polakami za granicą.

Cześć Jego pamięci!

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Tłoczono z polecenia Marszałka Senatu